

Reglement Organisatie en Uitvoering Kwaliteitsonderzoek KOA

Versie 2021

1 Algemeen

Dit reglement, dat in 2021 is goedgekeurd door de leden van het Samenwerkingsverband KOA, bevat de uitgangspunten voor de organisatie en uitvoering van kwaliteitsonderzoeken voor het controlejaar 2021 en verder.

Het reglement is gebaseerd op de *Basisafspraken* van het Samenwerkingsverband en de richtlijnen van de NBA, de NOREA en het IIA en de richtlijnen die vertegenwoordigende lichamen (bijvoorbeeld VDA) kunnen uitvaardigen.

Referentie:

0001 KOA: *Basisafspraken Samenwerkingsverband Kwaliteitsonderzoek Overheidsauditors*

2 Doelstellingen kwaliteitsonderzoek

1. Het bestuur beoordeelt de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een auditprofessional.
2. Voor de beoordeling van de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een auditprofessional wordt
 - a. In het geval van de NBA onderzocht of het kwaliteitssysteem van de auditeenheid in opzet en werking voldoet aan de verordeningen en nadere voorschriften die krachtens artikel 19 van de Wet op het accountantsberoep zijn vastgesteld;
 - b. In het geval van NOREA onderzocht of het door de auditeenheid gehanteerde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen in opzet, bestaan en werking voldoet aan de in artikel 2 van het Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA bedoelde normen aan de hand van de volgende indeling:
 - i. qua opzet het stelsel gericht op het toepassen van het RKBN als geheel;
 - ii. qua bestaan enerzijds de organisatorische randvoorwaarden in het RKBN die algemeen van toepassing zijn voor de IT-audit-organisatie en anderzijds de opdracht gerelateerde randvoorwaarden in het RKBN wat betreft de assurance opdrachten;
 - iii. qua werking het stelsel gericht op professionele diensten.
 - c. In het geval van IIA wordt onderzocht of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van de interne auditfunctie in opzet en werking voldoet aan de in artikel 3 van het Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland bedoelde normen.
3. De auditprofessional verleent medewerking aan de kwaliteitstoets van de auditeenheid waar hij of zij werkzaam is
4. De auditprofessional verschaft alle inlichtingen die worden verlangd.
5. De auditprofessional spant zich er voor in dat de leiding van de auditeenheid waar hij of zij werkzaam is, haar medewerking verleent aan het bedoelde kwaliteitsonderzoek.
6. De auditeenheid stelt aan de toetsers alle gegevens beschikbaar, die deze nodig achten voor de vervulling van hun werkzaamheden.
7. De auditeenheid is verantwoordelijk voor het regelen van de gesprekken met gesprekspartners, zoals externe accountant, bestuurder, CAE, binnen de overeengekomen onderzoeksperiode.

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 3-1, 3-2 en artikel 5

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 2 en artikel 3

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 2 en 10

3 Object van onderzoek

- 1 De uitvoering van een kwaliteitsonderzoek heeft betrekking op reeds afgesloten activiteiten van de auditeenheid.
- 2 Onderzocht worden de door de auditeenheid in het controlejaar (normaliter lopend van 1 april van het voorgaande kalenderjaar tot en met 31 maart van het lopende jaar of andere periode als dat gebruikelijk is bij de organisatie en ten minste een volledig jaar omvattend in geval van assurance-opdrachten) uitgevoerde relevante opdrachten.
- 3 Het kwaliteitsonderzoek heeft betrekking op
 - a. In het geval van NBA opdrachten die onder verantwoordelijkheid van een registeraccountant (RA) of een accountant-administratieconsulent (AA) dan wel met medewerking van een RA of AA zijn uitgevoerd:
 - i. assurance en assurance verwante opdrachten, met uitzondering van wettelijke controles waarvoor een WTA-OOB-vergunning benodigd is. Daarbij gaat het erom dat (het systeem erop gericht is dat) de accountant een dergelijke opdracht onder de NVKS uitvoert en documenteert conform de betreffende standaarden.
 - ii. Overige werkzaamheden: hierop wordt geen kwaliteitstoets uitgevoerd. Wel wordt vastgesteld dat onder deze werkzaamheden geen werkzaamheden zich bevinden die de indruk kunnen wekken dat het een assurance of assurance verwante opdracht is
 - b. In het geval van NOREA om werkzaamheden (professionele diensten) onder verantwoordelijkheid van of met medewerking door leden van NOREA die conform artikel 10 van de statuten werkzaam zijn als IT-auditor (RE) zijn uitgevoerd:
 - i. Assurance opdrachten of overeengekomen specifieke werkzaamheden
 - ii. Adviesopdrachten gebaseerd op een schriftelijke opdrachtbevestiging.
 - c. In het geval van IIA om alle werkzaamheden van de interne auditfunctie, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke reikwijdte van de werkzaamheden van de interne auditfunctie. Dit kan derhalve breder zijn dan de werkzaamheden uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van dan wel met medewerking van een RO en/of CIA.
 - d. Aanvullend op vorige punt geldt dat de NBA ter zake van de accreditatie van IIA door NBA heeft meegegeven aan de leden van het IIA: "Bij een IAF die haar werkzaamheden uitsluitend verricht onder de IIA-Kwaliteitsstandaarden, kan geen sprake zijn van NV COS opdrachten, omdat in dat geval NVKS van toepassing is."
- 4 Geen object van onderzoek vormen werkzaamheden die niet vallen onder de standaarden van de beroepsorganisaties. Wel moet vastgesteld worden dat deze werkzaamheden niet de indruk wekken overeen te komen met werkzaamheden die wel onder de beroepsorganisaties vallen.
- 5 Het onderzoeksteam ontvangt ter voorbereiding van het kwaliteitsonderzoek van de directeur/leidinggevende of een door hem aangewezen functionaris een ondertekend overzicht van alle door haar/zijn dienst in de betreffende periode uitgevoerde opdrachten, aangevuld met de omvang van deze opdrachten (bijvoorbeeld in uren gemeten). Hierbij wordt aangegeven de hierboven onder 3. genoemde indeling en wordt tevens aangegeven indien opdrachten niet onder enige beroepsorganisatie zouden vallen. Dit overzicht maakt deel uit van het onderzoeks dossier.

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 3-3

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 1-1

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 4-4

4 Jaarlijks aan te leveren informatie

- 1 Het bestuur verzoekt elke aangesloten auditeenheid jaarlijks de monitoring vragenlijst overheidsauditors in te vullen.
- 2 Tevens wordt gevraagd voor de bij een auditeenheid werkzame EDP-auditors jaarlijks de self assessment kwaliteitsonderzoek IT-auditorganisatie van NOREA in te vullen.
- 3 De bedoelde vragenlijsten worden binnen 4 weken toegezonden aan het secretariaat.

Referentie:

Xy1 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 4

Xy2 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 9-3

Xy3 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 7-2

5 Frequentie en Planning kwaliteitsonderzoeken

- 1 Het bestuur stelt een meerjarenplanning op waarin de kwaliteitsonderzoeken van haar leden zijn opgenomen. De meerjarenplanning omvat zowel de reguliere onderzoeken, de heronderzoeken als de entreeonderzoeken.
- 2 Aan het begin van elk jaar stelt het bestuur een planning op van de in dat jaar uit te voeren kwaliteitsonderzoeken, de periode waarin dit plaatsvindt, de onderzoeksteams per onderzoek en bestuursleden betrokken bij het betreffende kwaliteitsonderzoek.
- 3 Uitgangspunt bij het samenstellen van de planning is dat elke auditeenheid binnen het samenwerkingsverband minstens eenmaal in de vier jaar aan een kwaliteitsonderzoek wordt onderworpen.
 - a. Bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding zijn voor een kortere termijn.
 - b. Het bestuur kan eenmalig uitstel verlenen voor een toetsing voor een periode van 1 jaar.
- 4 De auditeenheid wordt als één geheel onderzocht:
 - a. Indien in de periode van deze 4 jaar de situatie is ontstaan dat de auditeenheid - naast de bestaande beroepsorganisatie- ook onder andere beroepsorganisaties is gaan vallen, dan worden deze beroepsorganisaties in het onderzoek meegenomen, ongeacht of er al sprake is van 4 jaar voor de betreffende beroepsorganisatie.
 - b. Indien er sprake is van decentrale eenheden, die vallen onder de verantwoordelijkheid van de auditeenheid, worden deze eenheden eveneens in de kwaliteitstoetsing betrokken.
- 5 Het kwaliteitsonderzoek voor de ene beroepsorganisatie kan niet het kwaliteitsonderzoek van de andere beroepsorganisatie vervangen.

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 3-2, 3-4 en 3-5, artikel 8, artikel 25 en 26

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 9-1 en artikel 4

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 4, 7 en artikel 8

6 Aankondiging kwaliteitsonderzoek

1. Het bestuur kondigt per brief het voornemen tot kwaliteitsonderzoek aan.
2. In de brief wordt vermeld:
 - a. Voor welke beroepsorganisatie(s) het onderzoek wordt uitgevoerd
 - b. De periode waarover het onderzoek wordt uitgevoerd
 - c. De periode waarin het onderzoek plaatsvindt
 - d. Of het een regulier kwaliteitsonderzoek, entreetoets, heronderzoek of ander onderzoek betreft
 - e. Het onderzoeksteam
3. Tevens wordt in de brief verzocht de volgende informatie vooraf op te leveren:
 - a. Wat betreft NBA: *Oriëntatievragenlijst assurance-opdrachten* die geldt voor de dienst als geheel
 - b. Wat betreft NOREA: de door de auditeenheid ingevulde self assessments kwaliteitsonderzoek IT-organisatie die jaarlijks op basis van de NOREA richtlijnen worden ingevuld, voorzover deze nog niet eerder was toegezonden (zie hoofdstuk 4. Jaarlijks aan te leveren informatie)
 - c. Wat betreft IIA: CAE Self-Assessment Questionnaire
 - d. Een overzicht van alle opdrachten in de onderzoeksperiode zoals omschreven in hoofdstuk 3-5 Object van onderzoek.
4. De desbetreffende auditeenheid kan bij het bestuur binnen maximaal 14 dagen bezwaar maken tegen de inhoud van de brief. Het bestuur zorgt bij een bezwaar voor een passende oplossing.
5. Tevens kan de auditeenheid binnen maximaal 14 dagen aangeven dat specifieke screeningsvereisten nodig zijn. Deze bepalingen gelden zowel voor leden van KOA-onderzoeksteams die het kwaliteitsonderzoek bij de desbetreffende auditeenheid uitvoeren als onderzoekers van het team dat namens de beroepsorganisaties het kwaliteitsonderzoek op het samenwerkingsverband KOA uitvoert.
6. Indien het bestuur voornemens is een auditeenheid te onderzoeken, waarvan de directeur van die organisatie dan wel een van diens medewerkers deel uit maakt van het bestuur, dan dient het desbetreffende bestuurslid op geen enkele wijze (noch bij de toewijzing van de onderzoekers, noch bij de evaluatie van het uitgevoerde onderzoek en noch bij de vaststelling van het eindoordeel) deel te nemen aan besprekingen over dit kwaliteitsonderzoek in het bestuur (onafhankelijkheidswaarborg).

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 6 en 11

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 8

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 7

7 Eisen te stellen aan het onderzoeksteam

- 1 Artikel 9 van de basisafspraken bepaalt, dat leden van het KOA (lees: de leidinggevendenden van de auditeenheden) op verzoek van het bestuur verplicht zijn medewerkers, in casu registeraccountants, register EDP-auditors en operational auditors en certified internal auditors, aan te wijzen die namens het KOA kwaliteitsonderzoeken kunnen uitvoeren.
- 2 Het bestuur is verantwoordelijk voor het up-to-date houden van deze lijst van in te zetten onderzoekers.
- 3 Voor het samenstellen van de teams die het kwaliteitsonderzoek bij de auditeenheden die onder het KOA vallen, zullen uitvoeren, selecteert het bestuur de onderzoekers.
- 4 De samenstelling en omvang van het onderzoeksteam worden afhankelijk gesteld van de aard en omvang van het onderzoeksobject, zodanig dat geborgd is dat altijd voldoende specifieke deskundigheid beschikbaar is.
- 5 Het onderzoeksteam bestaat uit minimaal twee personen en in overleg met het bestuur kan een team worden uitgebreid met specialisten die over de daarvoor benodigde kennis en ervaring beschikken voor onderzoek van specifieke aangelegenheden.
- 6 Wat het onafhankelijkheidsaspect betreft, is vooral van belang dat een onderzoeker de afgelopen vijf jaar niet bij de te onderzoeken dienst heeft gewerkt dan wel op enigerlei wijze betrokken is geweest bij de uitvoering van opdrachten door of met deze dienst (bijvoorbeeld uit hoofde van een review of joint audit).
- 7 De leden van het onderzoeksteam wordt gevraagd te verklaren dat ze aan de eisen voor onderzoekers (Hoofdstuk 8. Eisen te stellen aan onderzoekers) voldoen.
- 8 Los van de algemene geheimhoudingsplicht ondertekenen alle aangewezen onderzoekers, alle KOA-bestuursleden en de ambtelijk secretarissen een geheimhoudingsverklaring en een bevestiging van persoonlijke onafhankelijkheid.

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 10

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 6

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 9 en 10

8 Eisen te stellen aan de onderzoekers

1. Het Samenwerkingsverband Kwaliteitsonderzoek Overheidsauditors (KOA) hanteert de onderstaande criteria voor kwaliteitsonderzoekers. Potentiële kwaliteitsonderzoekers wordt gevraagd vooraf aan te geven in hoeverre aan de criteria wordt voldaan. Achteraf wordt de geschiktheid en de inzet van de kwaliteitsonderzoekers door het KOA-bestuur geëvalueerd, mede op basis van input van de onderzochte organisatie. Het KOA streeft naar een pool van auditors voor kwaliteitsonderzoek die regelmatig ingezet worden voor het verrichten van kwaliteitsonderzoek.
2. Criteria voor KOA-onderzoekers:
 - Ingeschreven als RA, RE, RO en/of CIA
 - Tenminste 5 jaar werkervaring als financial, operational en/of IT-auditor
 - Tenminste een ervaren senior medewerker binnen de eigen organisatie
 - Aantoonbare ervaring met enig in- of extern kwaliteitsonderzoek
 - Niet langer dan 1 jaar uit de auditpraktijk, tenzij aantoonbaar kennis en ervaring is bijgehouden
 - Geen tucht- of strafrechtelijk verleden in de afgelopen vijf jaar
 - Voldoende relevante vaktechnische kennis
 - Voldoende beschikbaarheid tijdens onderzoeksperiode
 - Goede teamspeler en consulteert wanneer wenselijk
 - Voldaan aan PE-verplichtingen
 - Niet verbonden aan een organisatie waarvan het stelsel van kwaliteitsbeheersing in het meest recente oordeel als onvoldoende/behoeft verbetering is beoordeeld
 - Training kwaliteitsonderzoek gevolgd of bereid hieraan deel te nemen
 - Bereidheid om regelmatig te worden ingezet voor het uitvoeren van kwaliteitsonderzoek.
3. Extra criteria voor teamleider KOA kwaliteitsonderzoek:
 - (plv) Directeur, lid managementteam of senior manager dan wel daarmee gelijk te stellen functie binnen de eigen organisatie
 - Zeer vertrouwd met theorie en praktijk van kwaliteitsonderzoeken
 - Veel ervaring met uitvoeren kwaliteitsonderzoeken
 - Leidinggevende kwaliteiten en senioriteit
 - Goede contactuele vaardigheden
 - Voldoende beschikbaarheid, met name ook tijdens de afronding van het kwaliteitsonderzoek
4. Evaluatie door KOA-bestuur vindt plaats na elke onderzoeksronde met aandacht voor:
 - Tijdig uitvoeren kwaliteitsonderzoeken
 - Kwaliteit onderzoeken en verslagen
 - Evaluatiegegevens van onderzochte organisaties
5. Een (aspirant) onderzoeker kan een training specifiek voor kwaliteitsonderzoek volgen. KOA organiseert dergelijke trainingen in samenwerking met IIA voor (aspirant) KOA-onderzoekers, overigens op kosten van de deelnemers aanleverende organisaties. Het volgen van deze training leidt tot accreditatie vanwege het IIA. Daarnaast heeft KOA afspraken met NBA en NOREA voor opleiding van onderzoekers.

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 6-2

1020 NBA: Accreditatie 2021-2023

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 6

2030 NOREA: Sollicitatieformulier onderzoekers

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 9

9 Aanpak kwaliteitsonderzoek

9.1 Startgesprek

1. Een afspraak wordt door het team gepland met de geselecteerde auditeenheid voor de start van het kwaliteitsonderzoek. Het betreft een gesprek tussen enerzijds de directeur/leidinggevende en/of kwaliteitsbepaler van de auditeenheid (de verantwoordelijke functionaris voor het kwaliteitssysteem) en anderzijds het met het kwaliteitsonderzoek belaste onderzoeksteam.
2. Elk onderzoek bij een geselecteerde auditeenheid start met het doornemen van de stukken die bij de aankondiging van het onderzoek (zie hoofdstuk 6 van dit reglement) zijn opgevraagd.
3. Vervolgens wordt in het startgesprek door de onderzoekers de ingevulde vragenlijsten en verkregen informatie besproken met de te onderzoeken auditeenheid. Uit het onderzoeksdossier moet blijken of en wanneer dat gesprek heeft plaatsgevonden en welke de belangrijkste gespreksonderwerpen waren.
4. In het startgesprek moet ook aan de orde komen of -op basis van de verkregen informatie- een bijstelling dient plaats te vinden voor welke beroepsorganisaties het onderzoek wordt uitgevoerd. In de aankondigingsbrief is hier een voorzet voor gegeven maar dit kan op basis van de nadere informatie anders blijken te zijn. Indien dit anders blijkt te zijn, wordt dit door het onderzoeksteam afgestemd met de aangewezen bestuursleden en door het bestuur aan de geselecteerde auditeenheid gemeld.
5. Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van door het bestuur vastgestelde onderzoeksprogramma's.

9.2 Onderzoek kwaliteitssysteem opzet en bestaan

6. Op basis van de verkregen informatie bepaalt het onderzoeksteam de aanpak voor het uit te voeren kwaliteitsonderzoek. Deze aanpak is afhankelijk van de kwaliteit van het kwaliteitssysteem van de auditeenheid, inclusief de wijze waarop de kwaliteitsbewaking plaatsvindt. Daarbij wordt ook gezien in hoeverre de interne kwaliteitsbewaking en evaluatie daarvan is ingericht en uitgevoerd (NVKS artikel 22 en Dashboard Accountancy).
7. De veronderstelde kwaliteit van dit systeem en het daarvan onderdeel zijnde stelsel bepaalt de verdere vervolg-aanpak, waarbij het onderzoeksteam opzet en werking van het stelsel (in feite de kantoororganisatie) onderzoekt en waartoe binnen de te kiezen vervolg-aanpak altijd vormen van dossieronderzoek onderdeel uitmaken, tenzij blijkt dat de opzet van het systeem onomstotelijk ontoereikend is.
8. Indien sprake is van kwaliteitsbewaking bevat het onderzoek na de vaststelling van de aanwezigheid van een kwaliteitsbeleid drie onderdelen:
 - a. een beoordeling van de opzet en
 - b. een beoordeling van het bestaan van het interne stelsel van kwaliteitsbewaking
 - c. gevolgd door beperkt dossieronderzoek (werking).
9. Indien het stelsel van kwaliteitsbewaking onder de NVKS geen periodiek intern kwaliteitsonderzoek (inspectie) van een selectie uit afgeronde opdrachten bevat, dan zal dit allereerst als een niet-naleving van de hierboven genoemde bepaling van de NVKS moeten worden gesignaleerd. Voor de kwaliteitsonderzoekers heeft dit tot gevolg dat binnen de te kiezen vervolgaanpak meer uitgebreid dossieronderzoek moet worden gedaan (aan het eind van dit onderdeel wordt aangegeven hoe een representatieve selectie kan plaatsvinden).
10. In de praktijk van een auditeenheid komen er ook andere vormen van meting van kwaliteit voor. Daarbij kan worden gedacht aan activiteiten van derden (ISO) of bij de

rijksoverheid het jaarlijkse review onderzoek door de Algemene Rekenkamer. Het KOA-bestuur hanteert als richtsnoer dat alleen vormen van interne kwaliteitsbewaking die gestoeld zijn op de NBA-regelgeving (zie onder meer NVKS) en NOREA- en IIA-regelgeving vormen van interne kwaliteitsbewaking zijn waarop onderzoekers eventueel kunnen steunen. Een onafhankelijk extern inspectieprogramma kan niet het eigen interne bewakingsprogramma van een auditeenheid vervangen.

11. Voor de leden van het KOA die een wettelijke controle (assurance-opdracht) uitvoeren die onder de WTA valt, geldt dat de eisen die worden gesteld aan het kwaliteitssysteem specifiek omschreven worden in de Verordening Accountantsorganisaties van de NBA.
12. De situatie kan zich voordoen dat binnen een auditeenheid (een deel of delen van) auditwerkzaamheden worden uitbesteed of dat een deelcontrole op basis van een joint-audit wordt verricht. Omvang, diepgang en kwaliteit en dergelijke van de door derde(n) uitgevoerde werkzaamheden worden beoordeeld door de betreffende auditeenheid. Uitgangspunt daarbij is de gegeven opdracht met de daarin opgenomen specificatie voor de te verrichten werkzaamheden. De auditeenheid beoordeelt in hoeverre de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden voldoen aan de daarvoor opgestelde specificaties. De kwaliteitsbeheersing en bewaking van de ingeschakelde derde(n) is van toepassing op de uitvoerende RA/AA/RE/RO/CIA.
13. De onderzoekers analyseren de van belang zijnde stukken en voeren intercollegiaal overleg met de betrokken auditors. De onderzochte auditeenheid geeft, met inachtneming van de uitzonderingsbepalingen van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB), toegang tot en inzage in alle gegevens die het team nodig acht voor de uitvoering van zijn werkzaamheden.

9.3 Onderzoek kwaliteitssysteem: werking. Dossieronderzoek

14. Voor het dossieronderzoek dienen door de onderzoekers een aantal representatieve dossiers geselecteerd te worden. Deze dossiers worden met behulp van de relevante vragenlijst beoordeeld. Deze vragenlijst zijn in het overzicht van bijlage A opgenomen.
15. Bij onder de regelgeving van NBA (en NOREA) vallende auditeenheden zal een kwaliteitsonderzoek minimaal bestaan uit dossieronderzoek van een grote assurance-opdracht, een kleine assurance-opdracht, een aan assurance verwante opdracht en indien van toepassing een adviesopdracht op het gebied van IT.
16. Bij onder IPPF functionerende auditeenheden bestaat de selectie uit minimaal een jaarlijks voorkomende opdracht, een uit de risicoanalyse voortgekomen, zelf geïnitieerde opdracht en een incidentele vraag gestuurde opdracht.
17. Bij de selectie van de dossiers wordt rekening gehouden met de kwaliteit en de uitkomsten van de intern uitgevoerde onderzoeken (inspecties) en, indien beschikbaar, de resultaten van toetsing door externe instanties. Het geheel van de geselecteerde dossiers dient een representatief beeld te bieden van de door de auditeenheid verrichte werkzaamheden. Representativiteit is volgens het KOA-bestuur aanwezig, indien circa 10% van de door een auditeenheid aan de onder de regels van de beroepsorganisaties vallende opdrachten bestede uren in het totale kwaliteitsonderzoek door KOA wordt betrokken en meegenomen. Het onderzoeksteam moet de keuze van te onderzoeken dossiers motiveren en vastleggen in het kwaliteitsonderzoek-dossier.
18. Het onderzoeksteam bespreekt zijn bevindingen met betrekking tot het kwaliteitsonderzoek van een individueel dossier altijd met de verantwoordelijke auditor.
19. Indien een onderzoeksteam na afronding van het kwaliteitsonderzoek twijfelt over het te formuleren oordeel is het noodzakelijk dat meerdere dossiers worden gezien specifiek gericht op de geconstateerde zwakke punten. Hetzelfde geldt indien het onderzoeksteam twijfelt of de onderzochte dossiers een voldoende representatief beeld geven van de onderzochte auditeenheid. Ook in dat geval worden aanvullende dossiers geselecteerd.

9.4 Oordeelsvorming

20. Nadat de onderzoekswerkzaamheden zijn uitgevoerd zal het onderzoeksteam stil moeten staan bij de oordeelsvorming en de inhoud van de rapportage van bevindingen. De in deze paragraaf gegeven overwegingen en aanbevelingen zijn bedoeld als een richtsnoer voor de onderzoekers bij de oordeelsvorming in het kader van het kwaliteitsonderzoek. Doel daarvan is een onderlinge consistentie van de oordelen over de onderzoeken en de gebruikte kwalificaties.
21. Een belangrijke afweging voor de onderzoekers is de mate van ernst van en het niveau waarop tekortkomingen voorkomen. Een tekortkoming wordt in dit verband gedefinieerd als het niet naleven van de van toepassing zijnde regelgeving. Tekortkomingen in het kwaliteitssysteem kunnen worden onderscheiden in ernstige en niet ernstige tekortkomingen. Tekortkomingen in uitgevoerde opdrachten kunnen worden onderscheiden zowel in ernstige en niet ernstige als ook in structurele en incidentele tekortkomingen.
22. In de oordeelsvorming van de onderzoekers speelt weging een belangrijke rol omdat het eindoordeel zowel iets zegt over opzet, bestaan en werking van het kwaliteitssysteem als zodanig als over (het totaal van) afzonderlijke opdrachten die in het onderzoek zijn betrokken. Voor de weging van het eindoordeel geldt dat indien het systeem is beoordeeld als 'voldoet niet' het eindoordeel ook dienovereenkomstig luidt; dit geldt evenzo voor het totaaloordeel over de onderzochte dossiers.
23. In de oordeelsvorming wordt ook betrokken in welke mate het eigen Handboek van de auditeenheid wordt nageleefd en overige van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
24. Onderzoekers moeten gebruik maken van de door de Raad voor Toezicht van de NBA opgestelde richtlijn *Normering van de oordeelsvorming (referentie 1200)* en van de dienovereenkomstige richtlijnen van de andere beroepsorganisaties, zoals document 20 van het Handboek NOREA (*Referentie 2200 NOREA: Normering van de oordeelsvorming van kwaliteitstoetsen*) en het document *Oordeelsvorming Kwaliteitstoetsingen (referentie 3200)* van het IIA.
25. Bij het oordeel (zie voor de formulering hoofdstuk 12 van dit Reglement), indien dit 'voldoet niet' of 'voldoet gedeeltelijk' is, worden aanwijzingen (in geval van ernstige dan wel structurele tekortkomingen) en aanbevelingen opgenomen.
26. Indien het oordeel is 'voldoet', dan kunnen aanwijzingen en aanbevelingen opgenomen worden.
27. Bij het formuleren van aanwijzingen en aanbevelingen moet zo veel mogelijk worden verwezen naar de van toepassing zijnde regelgeving.

9.5 Opstellen concept rapportage

28. Het onderzoeksteam stelt zo snel mogelijk na uitvoering van het totale onderzoek aan een concept rapportage op omtrent de bevindingen van het onderzoek, vergezeld van een set van de ingevulde vragenlijsten met bevindingen en de formulieren met de gemotiveerde beoordeling, met inbegrip van de geformuleerde aanwijzingen dan wel adviezen ter verbetering.
29. Deze rapportage geschiedt op blanco (brief)papier of persoonlijk briefpapier.
30. Het samenwerkingsverband heeft een model-rapportage (*Referentie 0300 KOA: Modelformat rapportage*) ontwikkeld die als uitgangspunt voor de opzet van rapportage gebruikt kan worden.

9.6 Afstemmen concept rapportage en concept oordeelsvorming met bestuursleden

31. Het onderzoeksteam legt zijn concept rapportage en voorgenomen oordeel voor aan de bestuursleden die vanuit het bestuur van het KOA de uitspraak over het onderzoek aan het bestuur van het KOA zullen aanreiken.
32. Tevens zorgt het onderzoeksteam ervoor dat het dossier geheel up tot date is en toegankelijk voor deze bestuursleden.
33. De betrokken bestuursleden zullen bij het onderzoek en evaluatie van het door het onderzoeksteam uitgebrachte concept-rapport en concept oordeelsvorming met name de professionele afwegingen dienen te beoordelen. Tevens of er een voldoende grondslag voor de rapportage en de oordeelsvorming te vinden is in het dossier.
34. Dit wordt door de bestuursleden opgenomen in het betreffende formulier *Dossier review bestuursleden (referentie 0370)*.

9.7 Afstemming concept rapportage met de auditeenheid

35. Na de bespreking met de bestuursleden en waar van toepassing aangebrachte wijzigingen, bespreekt het onderzoeksteam zijn bevindingen met de directeur/leidinggevende van de onderzochte auditeenheid.
36. Van deze bespreking dient door het onderzoeksteam een schriftelijke vastlegging resp. verslag te worden gemaakt die onderdeel uitmaakt van het totale onderzoeksdossier. Het onderzoeksteam spreekt met de directeur/leidinggevende een termijn af (maximaal 14 dagen) waarbinnen het commentaar bij het onderzoeksteam zal zijn ingediend als de betreffende directeur/leidinggevende van deze mogelijkheid gebruik wil maken.
37. Indien er sprake is van een situatie waarin sprake is van ongewenste druk op het onderzoeksteam waardoor de onafhankelijkheid van het team mogelijk in het geding kan komen, moet de teamleider dit melden aan het bestuur van het KOA.

9.8 Aanhouden van concept rapport gedurende maximaal 3 maanden (voortgezet onderzoek)

38. Indien volgens de onderzoekers een reële mogelijkheid bestaat om binnen 3 maanden tot een voldoet oordeel te komen, kan het eindoordeel maximaal 3 maanden worden aangehouden. Het moet de reële verwachting zijn dat opzet, bestaan en werking voldoet en dat geen aanwijzingen gegeven meer zullen worden.
39. Het voorstel van voortgezet onderzoek wordt door de onderzoekers besproken met de vertegenwoordigers van het bestuur.
40. Een afgerond dossier komt niet in aanmerking voor herstel. Het voortgezet onderzoek ziet qua dossiers dus op nieuwe niet eerder onderzochte dossiers die vergelijkbaar zijn.
41. Het voortgezet onderzoek geldt niet voor het WTA-domein.
42. Het voortgezet onderzoek kan niet worden toegepast wanneer er assurance-opdracht(en) als onvoldoende worden beoordeeld omdat een onvoldoende beoordeeld assurance dossier in de regel leidt tot een oordeel 'behoeft verbetering' en niet meer - zoals aangegeven onder punt 38- tot een 'voldoet' oordeel kan leiden.
43. Is voortgezet onderzoek niet mogelijk c.q. wenst -na het voorstel van de onderzoekers- de onderzochte auditeenheid hiervan geen gebruik te maken, dan zal het rapport op de reguliere wijze worden uitgebracht.

9.9 Opstellen definitieve rapportage door onderzoeksteam

44. Het onderzoeksteam stelt binnen een week na het verstrijken van de commentaartermijn zijn definitieve rapport op en stelt dit ter beschikking van het bestuur van het KOA samen met de set van ingevulde vragenlijsten en het eventuele commentaar van de onderzochte auditeenheid.

45. Het onderzoeksteam reageert op de reactie van de auditeeheid en verwerkt deze indien deze naar het oordeel van het onderzoeksteam aanleiding toe geeft.
46. Deze rapportage gaat vergezeld van een van motivering voorzien voorstel voor een eindoordeel en voorstellen voor aanwijzingen dan wel aanbevelingen.
47. Dit geheel wordt in een onderzoeksdossier aan het bestuur KOA aangeboden.

9.10 Afronding kwaliteitsonderzoeken

48. Overeenkomstig artikel 19 van de basisafspraken van het samenwerkingsverband toetst het bestuur van het KOA het door het onderzoeksteam uitgebrachte rapport en het daarin opgenomen oordeel. Hiertoe wordt het rapport door minimaal twee bestuursleden afzonderlijk van elkaar geëvalueerd evenals het commentaar van de onderzochte auditeeheid. De beide bestuursleden kunnen ervoor kiezen in onderling overleg met de onderzoekers een en ander af te stemmen. Het bestuur van het KOA kan alsnog de teamleider uitnodigen voor een nadere toelichting in de bestuursvergadering, dan wel verzoeken om nadere schriftelijke informatie.
49. De uitkomsten van de review van het dossier worden door de bestuursleden vastgelegd op het daarvoor bestemde formulier.
50. Naar aanleiding van deze review door het bestuur, waarvan de inhoud en de uitkomsten in hoofdlijnen worden vastgelegd, stelt het bestuur in een bestuursvergadering het eindoordeel vast en deelt het bestuur aan het onderzoeksteam mee of zij het geformuleerde en gemotiveerde oordeel van het team kan onderschrijven. Voorts beoordeelt het bestuur op grond van de uitgebrachte oordelen of de periode tussen twee kwaliteitsonderzoeken (elke bij het KOA aangesloten auditeeheid zal ten minste eenmaal in de vier jaar worden onderzocht) dient te worden ingekort.
51. Indien het eindoordeel van het bestuur afwijkt van het oordeel van het onderzoeksteam vindt overleg plaats met de teamleider van het desbetreffende onderzoek.
52. Het door het bestuur van het KOA vastgestelde eindoordeel en de eventueel vastgestelde aanwijzingen dan wel aanbevelingen worden in een door de voorzitter van het KOA ondertekende brief ter kennis gebracht van de onderzochte auditeeheid.

9.11 Bezwaarprocedure

53. Ingeval van bezwaar tegen het finale oordeel van het KOA-bestuur benoemt het KOA-bestuur een onderzoeker (arbiter) die niet betrokken is geweest bij het onderzoek en de oordeelsvorming. Deze onderzoeker voldoet aan de criteria die gelden voor teamleiders KOA kwaliteitsonderzoeken en is noch bestuurslid noch (ambtelijk) secretaris. Door deze onderzoeker wordt een aanvullend onderzoek uitgevoerd. Tevens geeft de onderzoeker op basis van dit aanvullend onderzoek een oordeel. Dit oordeel is bindend.

Referentie:

- 0300 KOA: *Modelformat rapportage*
- 0370 KOA: *Formulier dossier review bestuursleden*
- 1000 NBA: *Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 9, 12, 13, 14, 15*
- 1050 NBA: *Notitie De voortgezette toetsing*
- 1070 NBA: *Herstel mogelijkheden binnen drie maanden na toetsing*
- 1200 NBA: *Normering van de oordeelsvorming*
- 2000 NOREA: *Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 7, 11, 12*
- 2200 NOREA: *Norming van de oordeelsvorming van kwaliteitstoetsen*
- 2330 NOREA: *Vragenlijst dossierreview assurance-opdrachten 3000 en 3402 (bijlage 20 Handboek)*
- 3000 IIA: *Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 11*
- 3200 IIA: *Oordeelsvorming Kwaliteitstoetsingen*

10 Vastlegging bevindingen kwaliteitsonderzoek en oordeelsvorming

- 1 Ten behoeve van de dossiervorming van het onderzoeksteam opent het secretariaat van KOA een dossier in de 'Samenwerkingsruimte van de Rijksoverheid' en geeft daarin toegang aan de leden van het onderzoeksteam en aan de betrokken bestuursleden.
- 2 Het dossier kent de volgende opbouw:
 - a. Communicatie
 - b. Voorbereiding aanpak
 - c. Systeem kwaliteitsbeheersing
 - d. Dossier review
 - e. Analyse bevindingen
 - f. Rapportage
 - g. Review door bestuur
- 3 Het team is verantwoordelijk voor het adequaat bijhouden van het dossier
- 4 Het bestuur is verantwoordelijk voor een goede archivering van de uitkomsten van de uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken.
- 5 Elk dossier van een uitgevoerd onderzoek zal gedurende 7 jaar worden bewaard.
- 6 De onderzoeksdossiers van het KOA zijn uitsluitend beschikbaar voor de leden van het bestuur, het secretariaat, de leden van de onderzoeksteams en de toetsers die namens de beroepsorganisaties periodiek het KOA onderzoeken.
- 7 Het bestuur kan de onderzoeksteams een instructie voor de opbouw van het onderzoeksdossier meegeven.

Tien aandachtspunten voor het samenstellen van een kwaliteitsonderzoeksdossier.

1. het dossier moet goed toegankelijk zijn en voorzien van een inhoudsopgave,
2. de ingevulde vragenlijsten dienen te worden ondertekend door zowel één van de onderzoekers als een vertegenwoordiger van de onderzochte auditeenheid,
3. in het dossier moet een verslag worden opgenomen van de eindbespreking van het concept-onderzoeksverslag met de vertegenwoordiger(s) van de onderzochte auditeenheid; ook blijkt uit het dossier wanneer en met wie het startgesprek heeft plaatsgevonden,
4. het concept-onderzoeksverslag dient volgens het voorgeschreven format te zijn ingedeeld,
5. uit het dossier moet blijken hoeveel uur de onderzoekers aan het kwaliteitsonderzoek besteed hebben,
6. in het dossier moet een gemotiveerde keuze zijn opgenomen voor de geselecteerde dossieronderzoeken,
7. het dossier moet de opgave van de onderzochte auditeenheid bevatten van de in het betreffende jaar uitgevoerde opdrachten,
8. uit het dossier moet blijken welke van deze opdrachten aan een dossier-review zijn onderworpen en wat de representativiteit is ten opzichte van het totaal door de onderzochte auditeenheid bestede uren c.q. uitgevoerde opdrachten,
9. voor elke afzonderlijke dossier-review dient een vragenlijst te worden ingevuld,
10. het onderzoeksverslag is pas definitief nadat het bestuur van het KOA het heeft goedgekeurd en vastgesteld; daarna kan het onderzoeksverslag formeel aan de onderzochte auditeenheid worden aangeboden.

Referentie:

1020 NBA: *Accreditatie 2021-2023*

2000 NOREA: *Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 10*

2020 NOREA: *Accreditatie 2016 - heden*

3000 IIA: *Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 10-4*

11 Informatieverstrekking over de uitgevoerde onderzoeken

11.1 Door de betreffende auditeenheid

1. Indien de onderzochte auditeenheid of individuele RA, AA, RE of RO/CIA de inhoud van het onderzoeksverslag of het eindoordeel openbaar maakt, neemt hij de fundamentele beginselen van de desbetreffende beroepsorganisatie in acht en vermeldt hij de datum waarop het meest recente (her)onderzoek heeft plaatsgevonden. Het is binnen de (rijks)overheid wel gebruik deze stukken in het bestuurlijke verkeer voor te leggen aan de Secretaris-generaal (en zo nodig aan de Minister), de hoogste ambtelijke functionaris en het Audit Comite.
2. Voor leden van het IIA geldt vanuit hun lidmaatschap de verplichting dat zij het rapport van KOA binnen 1 maand na afronding ter beschikking stellen aan de Commissie Kwaliteitstoetsing van het IIA. Hetzelfde geldt voor de rapportage over het heronderzoek.

11.2 Door het bestuur KOA

1. In het jaarlijkse bestuursverslag beschrijft het bestuur in algemene zin de uitgevoerde onderzoeken en de uitkomsten. Dit verslag wordt met de leden besproken en toegezonden aan NBA (voor 1 april), NOREA (voor 1 maart) en IIA.
2. Jaarlijks moet het bestuur KOA voor 1 april een opgave doen aan het NBA van de namen van de door het KOA in het kader van de NBA regelgeving onderzochte auditeenheden.
3. Indien het oordeel wat betreft NBA is "voldoet niet geheel" moet de naam van de betreffende auditeenheid aan de NBA doorgegeven worden
4. Indien het oordeel wat betreft NBA is "voldoet niet" bij een toets of heronderzoek moet het onderzoeks dossier verstrekt worden aan de NBA.
5. Indien het oordeel wat betreft NOREA is "voldoet niet", wordt door KOA de naam van de auditeenheid onverwijld doorgegeven aan NOREA.
6. Indien bij het heronderzoek voor NOREA blijkt dat de aanbevelingen relevant in relatie tot de NOREA regelgeving onvoldoende zijn opgevolgd, wordt binnen twee weken na vaststelling van het oordeel het onderzoeks dossier door KOA toegezonden aan NOREA.
7. Wat betreft IIA kan de TKT de door KOA uitgevoerde werkzaamheden aan een kwaliteitsbeoordeling onderwerpen en vragen de vastlegging van deze werkzaamheden desgevraagd onverwijld en zonder voorbehoud ter beschikking te stellen.

Referentie:

1000 *NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 27 en 27a*

2020 *NOREA: Accreditatie 2016 - heden*

3000 *IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 9 en 13*

12 Heronderzoek

- 1 Een eindoordeel na een onderzoek kan als volgt luiden:
 - a. het kwaliteitssysteem voldoet in opzet en werking aan het bepaalde bij of krachtens de Wet op het accountantsberoep en de regelgeving van NOREA en IIA
 - b. het kwaliteitssysteem behoeft verbetering en voldoet in opzet of werking op belangrijke onderdelen niet aan het bepaalde bij of krachtens de Wet op het accountantsberoep en/of de regelgeving van IIA
 - c. het kwaliteitssysteem voldoet in opzet en werking niet aan het bepaalde bij of krachtens de Wet op het accountantsberoep en de regelgeving van NOREA en/of IIA
- 2 Indien er sprake is van een oordeel onder b. of onder c. dan zal de procedure voor een verbeterplan en heronderzoek conform artikel 20 basisafspraken gevolgd worden.
- 3 Dit geldt niet voor wat betreft NBA indien er sprake is van een oordeel onder c. In dat geval wordt het onderzoeksdossier overgedragen aan NBA en worden in samenspraak met NBA de vervolgactiviteiten bepaald
- 4 Een verbeterplan geeft op planmatige en gestructureerde wijze aan:
 - a. Welke oorzaken ten grondslag hebben gelegen aan de geconstateerde tekortkomingen
 - b. Op welke wijze de aanwijzingen uit het onderzoeksrapport worden opgevolgd
 - c. Welke maatregelen worden getroffen ter correctie van de geconstateerde tekortkomingen in de opzet, bestaan en werking van het kwaliteitssysteem en
 - d. Op welke wijze de uitvoering van de maatregelen als genoemd onder c. hierboven wordt geborgd
- 5 Het opstellen van een verbeterplan en een heronderzoek blijven wat betreft NBA achterwege indien
 - a. Het oordeel uitsluitend is gebaseerd op de uitvoering van de assurance opdrachten door de auditeenheid en
 - b. De auditeenheid schriftelijk verklaart geen assurance-opdrachten meer uit te voeren.
- 6 Het heronderzoek vindt plaats door tenminste twee onderzoekers, waarbij er tenminste een ander is dan diegene die het eerste onderzoek heeft uitgevoerd.
- 7 Het heronderzoek vindt binnen 12 maanden plaats.
- 8 Het heronderzoek zal betrekking hebben op het gehele onderzoeksobject.
- 9 Dit geldt niet voor IIA indien er sprake is van een oordeel onder 1.b. In dat geval zal het onderzoek zich alleen richten op de beschreven verbeterpunten.
- 10 Indien van toepassing, kan ook hier -op voorstel van de onderzoekers- gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid van voortgezet onderzoek (zie paragraaf 9.8) van maximaal 3 maanden.
- 11 Het oordeel na een heronderzoek kan wat betreft NBA en NOREA alleen luiden: 'voldoet' of 'voldoet niet'. Een oordeel 'behoeft verbetering' is wat betreft NBA niet mogelijk na een heronderzoek. Wat betreft IIA is dit oordeel wel mogelijk.
- 12 Indien na een heronderzoek het oordeel is 'voldoet niet' (en in het geval van IIA ook: 'voldoet gedeeltelijk') wordt het onderzoeksdossier aan de betreffende beroepsorganisatie overgedragen.
- 13 Uit deze procedure kan worden opgemaakt dat het bestuur handelend namens het samenwerkingsverband, bevoegd is zijn leden bindende aanwijzingen op te leggen voor de kwaliteitsbeheersing en de naleving daarvan af te dwingen.

Referentie:

1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, artikel 16, 17, 18

2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA, artikel 12, 13, 14

2020 NOREA: Accreditatie 2016 - heden

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland, artikel 11, 12

3020 IIA: Nadere Voorschriften voor Externe Kwaliteitstoetsing

13 Zelfevaluatie met onafhankelijke externe validatie (SAIV)

- 1 Alleen het IIA kent de mogelijkheid van SAIV.
- 2 Indien de auditeenheid kiest voor een SAIV dan wordt dit in het bestuur besproken en wordt hierover besloten
- 3 Het interne assessment team van de auditeenheid zorgt voor een compleet dossier in overeenstemming met de eisen gesteld aan de uitvoering van een toetsing tegen IIA normen zoals KOA zou uitvoeren
- 4 Het toetsteam voert tenminste gesprekken met de voorzitter audit comite, voorzitter bestuur, en indien niet de voorzitter ook met de persoon waaronder de auditeenheid administratief valt, de externe accountant en waar nodig anderen.
- 5 Het toetsteam onderzoekt de beweringen gedaan in de interne assessment door een review van de planning en de uitvoering van de zelfevaluatie en door steekproefsgewijs elementen te re-performen.
- 6 Het toetsteam reviewt de dossiers die door het interne assessment team zijn beoordeeld, en beoordeelt waar gewenst andere dossiers die niet in de interne assessment zijn betrokken.
- 7 Het oordeel is dat gegeven wordt kan inhouden een instemming met de uitgevoerde zelfevaluatie of een afwijkende mening, waarbij wordt aangegeven op welke punten wordt afgeweken van de zelfevaluatie.
- 8 De zelfevaluatie heeft een duidelijk kenmerk zodat geen verwarring ontstaat naar welke versie van de zelfevaluatie wordt verwezen
- 9 De overige bepalingen uit dit reglement zijn overeenkomstig van toepassing op SAIV.

Referentie:

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland

3020 IIA: Nadere Voorschriften voor Externe Kwaliteitstoetsing

3150 IIA: Quality Assessment Manual, Chapter 5

14 Entreeonderzoek

1. KOA kan voor een (startende) auditeenheid behulpzaam zijn door een zogeheten entreeonderzoek uit te voeren.
2. Met 'een startende organisatie' wordt in dit geval bedoeld een organisatie waarvan de leiding zich met KOA heeft verbonden en die nog in opbouw is. Een kenmerk daarvan is dat (regulier) onderzoek onder de regels van een beroepsorganisatie nog niet heeft plaatsgevonden. Dit kan ook het geval zijn indien een auditeenheid door andere keuzes bijvoorbeeld niet langer onder de NBA toetsing valt maar onder de IIA toetsing gaat vallen.
3. Dit onderzoek is qua uitvoering niet anders dan een periodiek kwaliteitsonderzoek, maar de resultaten worden niet uitgedrukt in een oordeel, maar ten behoeve van de auditeenheid worden de bevindingen weergegeven.
4. De belangrijkste service van KOA bestaat er daarbij uit dat de kwaliteitsonderzoekers/bestuur KOA (aanwijzingen en/of) adviezen ter verbetering weergeven die zij nodig achten om de auditeenheid op een kwalitatief toereikend niveau te brengen en bij een regulier onderzoek tot een goedkeuring te komen.
5. Voor de rapportering wordt gebruik gemaakt van het model dat KOA voor regulier onderzoek hanteert, maar het staat de onderzoekers vrij dit model naar de specifieke auditeenheid aan te passen, zonder daarmee restricties te doen aan de te bereiken kwaliteit van de auditeenheid.
6. Een dergelijk entreeonderzoek ontslaat de organisatie overigens niet van het doen uitvoeren van regulier onderzoek. Ervan uitgaande dat de leiding van de auditeenheid het lidmaatschap van KOA continueert, vindt regulier onderzoek in een volgend controlejaar plaats op aanvraag van het lid van KOA dan wel volgens de gebruikelijke planning binnen KOA van het vierjaarlijks onderzoek.

15 Kleinere auditeenheden

- 1 Het NVKS van NBA kent een verlicht regime voor kleinere auditeenheden. Hieronder wordt verstaan een auditeenheid waar maximaal twee eindverantwoordelijke accountants of één eindverantwoordelijke accountant en één eindverantwoordelijke professional werkzaam zijn en naast deze personen maximaal vijf personen. Voor de aanvullende voorwaarden en verlichtingen zie artikel 27 NVKS.
- 2 NOREA kent het begrip KITA (Kleinschalige IT auditororganisatie) en heeft hiervoor een Handboek (referte: 2120 NOREA: Modelhandboek Kwaliteitsonderzoek t.b.v. Kleinschalige IT auditororganisaties) ontwikkeld. In het self assessment kan bij NOREA aangegeven worden of er sprake is van een KITA. Er worden twee soorten KITA's onderscheiden:
 - a. Een zelfstandig opererende IT-auditor, zonder personeel
 - b. Een organisatie bestaande uit een IT-auditor (RE) en een zeer beperkt aantal personeelsleden, die al dan niet zijn ingeschreven als RE
- 3 Indien een auditeenheid uit minder dan 4 personen bestaat dan heeft het IIA hiervoor een praktijkgids "De kleine IAF en de IIA Standaarden" ontwikkeld, welke in de IIA toetsing wordt betrokken

Referentie:

2120 NOREA: Modelhandboek Kwaliteitsonderzoek t.b.v. Kleinschalige IT auditororganisaties

3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland

3020 IIA: Nadere Voorschriften voor Externe Kwaliteitstoetsing

3250 IIA: De kleine IAF en de IIA Standaarden

BIJLAGEN

WERKZAAMHEDEN ONDER VERANTWOORDELIJKHEID VAN OF MET MEDEWERKING VAN EEN RA OF AA

Werkzaamheden	Assurance				Aan assurance verwant		Overige werkzaamheden
	Controle financiële verantwoording (COS 100-999)		Overige assurance		Overeengekomen specifieke werkzaamheden (COS 4400)	Samenstellingsopdrachten (COS 4410)	
	Wettelijke controle volgens WTA art 1-1, p	Vrijwillige controle volgens WTA art 1-1, o	Beoordeling historische financiële informatie (COS 2000)	Assurance maar geen beoordeling of controle historische financiële informatie (COS 3000)			
Voorbeelden	Controle provinciale of gemeentelijke jaarrekening Controle van jaarrekening specifieke ZBO's genoemd in bijlage bij artikel 1-1, p WTA	Controle departementale, jaarrekening, - van baten lastendienst, van ZBO's, van een gemeentelijke dienst, - van een aan de overheid verbonden dienst	Controle grote projecten, controle voor specifieke doeleinden, elke audit FA, OA, IT die gericht is op controle, beoordeling of het geven van zekerheid uitgevoerd met medewerking van of onder verantwoordelijkheid RA of AA		Rapport van feitelijke bevindingen bijvoorbeeld bij de rijksrekening als onderdeel jaarverslag Rijk, Overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie	Opdracht tot samenstellen van financiële informatie	Adviesopdrachten Alle andere werkzaamheden Vorbereiding van de jaarrekening en subsidieverklaringen voor externe accountant op basis NV COS 610 vallen niet onder NVKS
Toetskader	WTA, BTA, Art 217 PW, Art 213 GW Plus voorschriften genoemd in kolom Aan assurance verwant exclusief NVKS	ADR: Besluit Auditdienst Rijk SVB/UWV: Artikel 49 Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen en artikel 35 Kaderwet ZBO's Artikel 38 Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba Plus voorschriften genoemd in kolom Aan assurance verwant			Verordening Gedragscode (VGBA) Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (VIO) Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen (NVKS) Non-Compliance with Law and Regulations (NOCLAR) Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS)		Worden niet onderzocht tenzij verricht met medewerking van of onder verantwoordelijkheid RE (zie daar) of iemand binnen de IAF is lid IIA (zie daar) Toetsing of deze werkzaamheden toch geen assurance of assurance verwant zijn
Vragenlijst	1320: Dossieronderzoek (wettelijke) controle opdrachten	1320: Dossieronderzoek (wettelijke) controle opdrachten	1330: Dossieronderzoek beoordelingsopdrachten	1340: Dossieronderzoek bijzondere controleopdrachten / overige assurance opdrachten	1350: Dossieronderzoek specifiek overeengekomen werkzaamheden	1360: Dossieronderzoek samenstellingsopdrachten	Zie Norea en/of IIA hierna Toetsing of deze werkzaamheden toch geen assurance of assurance verwant zijn
Start vragenlijst	0020: Monitoringvragenlijst 1310: Oriëntatievragenlijst assurance opdrachten/assurance verwante opdrachten Overzicht alle opdrachten in onderzoeksperiode inclusief aantal uren						Overzicht alle opdrachten in onderzoeksperiode inclusief aantal uren
Steekproef dossiers	Representatief beeld door opdrachten die tezamen 10% van de bestede uren omvatten						Nvt
	Tenminste een grote en een kleine assurance opdracht				Tenminste een aan assurance verwante opdracht		
Oordeels vorming	1200: Normering van de oordeelsvorming door Raad voor Toezicht NBA opgesteld						

WERKZAAMHEDEN UITGEVOERD DOOR EEN RE

	Professionele diensten	Geen professionele diensten
Werkzaamheden	<p>Assurance-opdrachten of overeengekomen specifieke werkzaamheden (zoals bedoeld in de Richtlijnen 3000, 3402, 4400/4401)</p> <p>Adviesopdrachten, gebaseerd op een schriftelijke opdrachtbevestiging (zoals bedoeld in artikel 10 van de Richtlijn Opdrachtaanvaarding NOREA</p>	<p>Niet werkzaam als RE, d.w.z. géén werkzaamheden verricht, zoals bedoeld in artikel 10 van de statuten (bijv. geregistreerd als gepensioneerd lid of blijkens een door het bestuur verleende vrijstelling van de PE-verplichting)</p> <p>Werkzaam als RE, maar niet resulterend in of bijdragen aan een schriftelijk (eind)rapport voor een opdrachtgever of de eigen organisatie</p> <p>Uitsluitend detacheringswerkzaamheden, waarvoor een andere persoon of organisatie verantwoordelijk is voor het kwaliteitsstelsel waaronder de werkzaamheden worden uitgevoerd. In dat geval onder vermelding van persoon en organisatie die verantwoordelijk is</p>
Voorbeelden	<p>IT audit Digid audit Ensia audit Advies over IT governance</p>	
Toetskader	<p>Reglement Gedragscode RE Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA Richtlijn assurance opdrachten (3000) Richtlijn Specifieke werkzaamheden mbt IT (4401) Handreiking adviesdiensten</p>	<p>Worden niet onderzocht tenzij iemand binnen de IAF is lid IIA (zie daar)</p> <p>Wel:</p> <ul style="list-style-type: none"> -toetsing of de uitgevoerde werkzaamheden niet vallen onder de assurance of adviesopdrachten (uitgebrachte rapporten nagaan) - toetsing of de RE duidelijk heeft aangegeven welke beroepsregels van toepassing zijn
Vragenlijst	<p>2300: Modelwerkprogramma 2320: Vragenlijst kwaliteitsstelsel 2330: Vragenlijst dossierreview anders dan assurance opdrachten 2340: Vragenlijst dossierreview assurance opdrachten 2350: Kader beoordeling IT afdelingen van accountantskantoren</p>	N.v.t.
Start vragenlijst	<p>0020: Monitoringvragenlijst 2310: Self assessment kwaliteitsonderzoek IT organisaties, Overzicht alle opdrachten in onderzoeksperiode inclusief aantal uren</p>	Overzicht alle opdrachten in onderzoeksperiode inclusief aantal uren
Steekproef dossiers	<p>Representatief beeld door opdrachten die tezamen 10% van de bestede uren omvatten 1 grote assurance opdracht, 1 kleine assurance opdracht, een advies opdracht op het gebied van IT, een aan assurance verwante opdracht</p>	N.v.t.
Oordeelsvorming	<p>2200: Normering van de oordeelsvorming van kwaliteitstoetsen</p>	

WERKZAAMHEDEN UITGEVOERD BINNEN EEN ORGANISATIE MET EEN IIA LID

	Werkzaam als interne auditor	Niet werkzaam als interne auditor	
Werkzaamheden	Internal auditing is an independent, objective assurance and consulting activity designed to add value and improve an organization's operations. It helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control, and governance processes.	Het uitvoeren van wettelijke controles waardoor geen sprake is van een IAF maar van een externe accountantsorganisatie en valt derhalve niet onder de toetsing voor IIA voor dat gedeelte	Overige werkzaamheden niet als interne auditor
Voorbeelden	(Vraaggestuurde) opdrachten onder IPPF		
Toetskader	Code of Ethics Definitie van Internal Auditing IPPF Indien NVCOS opdrachten worden verricht is de NVKS van toepassing en niet IPPF; zie dan de kolom hiernaast	Dit valt onder de NBA toetsing (zie aldaar)	Niet tenzij NBA of NOREA regels van toepassing
Vragenlijst	3300: Toetsingskader IIA	Niet tenzij NBA en/of NOREA van toepassing: zie dan aldaar	
Start vragenlijst	0020: Monitoringvragenlijst 3310: CAE Self Assessment Questionnaire Overzicht alle opdrachten in onderzoeksperiode inclusief aantal uren	Overzicht alle opdrachten in onderzoeksperiode inclusief aantal uren	
Steekproef dossiers	Representatief beeld door opdrachten die tezamen 10% van de bestede uren omvatten Minimaal een jaarlijks voorkomende opdracht, een uit de risico analyse voortgekomen opdracht, een zelf geïnitieerde opdracht en een incidenteel vraag gestuurde opdracht	Niet tenzij NBA en/of NOREA van toepassing: zie dan aldaar	
Oordeelsvorming	3200: Oordeelsvorming Kwaliteitstoetsingen IIA	Niet tenzij NBA en/of NOREA van toepassing: zie dan aldaar	

RELEVANTE DOCUMENTEN

- 0001 KOA: Basisafspraken Samenwerkingsverband Kwaliteitsonderzoek Overheidsauditors
- 0010 KOA: Reglement Organisatie en Uitvoering Kwaliteitsonderzoek KOA
- 0020 KOA: Monitoringvragenlijst
- 0030 KOA: Vragen en antwoorden onderzoekers
- 0300 KOA: Modelformat rapportage
- 0370 KOA: Formulier dossier review bestuursleden

- 1000 NBA: Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen
- 1020 NBA: Accreditatie 2021-2023
- 1050 NBA: Notitie De voortgezette toetsing
- 1070 NBA: Herstelmogelijkheden binnen drie maanden na toetsing
- 1200 NBA: Normering van de oordeelsvorming
- 1310 NBA: Oriëntatievragenlijst assurance/assurance verwante opdrachten
- 1320 NBA: Dossieronderzoek wettelijke controle-opdrachten
- 1330 NBA: Dossier onderzoek beoordelingsopdrachten
- 1340 NBA: Dossier onderzoek bijzondere controle-opdrachten/overige assurance opdrachten
- 1350 NBA: Dossier onderzoek specifiek overeengekomen werkzaamheden
- 1360 NBA: Dossier onderzoek samenstellingsopdrachten

- 2000 NOREA: Reglement Kwaliteitsonderzoek NOREA
- 2010 NOREA: Handboek Kwaliteitsonderzoek
- 2020 NOREA: Accreditatie 2016 - heden
- 2030 NOREA: Sollicitatieformulier onderzoekers
- 2120 NOREA: Modelhandboek Kwaliteitsonderzoek t.b.v. Kleinschalige IT auditororganisaties
- 2200 NOREA: Normering van de oordeelsvorming van kwaliteitstoetsen
- 2300 NOREA: Model werkprogramma
- 2310 NOREA: Selfassessment kwaliteitsonderzoek IT-auditororganisatie
- 2320 NOREA: Vragenlijst kwaliteitssysteem (bijlage 18 Handboek)
- 2330 NOREA: Vragenlijst dossierreview anders dan assurance-opdrachten (bijlage 19)
- 2340 NOREA: Vragenlijst dossierreview assurance-opdrachten 3000 en 3402 (bijlage 20)
- 2350 NOREA: Kader beoordeling IT afdelingen van accountantskantoren

- 3000 IIA: Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland
- 3020 IIA: Nadere Voorschriften voor Externe Kwaliteitstoetsing
- 3100 IIA: International Professional Practices Framework (IPPF)
- 3150 IIA: Quality Assessment Manual
- 3200 IIA: Oordeelsvorming Kwaliteitstoetsingen
- 3250 IIA: De kleine IAF en de IIA Standaarden
- 3300 IIA: Toetsingskader IIA
- 3310 IIA: CAE Self-Assessment Questionnaire